

Învierea lui Hristos eliberarea celor robiți

† IUSTIN,
Prin milostivirea și harul lui Dumnezeu,
Episcop al Maramureșului și Sătmarului

Iubitului nostru cler, cinului monahal
și dreptcredinciosului popor al lui Dumnezeu
din sfânta Episcopie a Maramureșului și Sătmarului.

Har, pace, bucurie și
binecuvântare de la Dumnezeu,
iar de la noi părintească îmbrățișare
întru Hristos Domnul !

Hristos a înviat !

Acesta este adevărul care străbate cerul și pământul de 2000 de ani. Pe acest mare și dumnezeiesc adevăr s-a întemeiat Biserica lui Hristos, „pe care porțile iadului nu o vor birui”¹, și în care au intrat toți cei ce s-au luminat prin Taina Sfântului Botez, primind putere de sus și eliberându-se de groaza morții, de frica iadului și de stăpânirea celui rău, care a ținut omenirea „în întuneric și în umbra morții”² timp de veacuri, până când Hristos-Dumnezeu S-a pogorât în mormânt, trecând prin porțile morții „cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”³.

Însă moartea Domnului, prin pătimire, răstignire și multă suferință, a fost pentru omenire o mare biruință asupra vrăjmașului diavol. Sfântul Maxim Mărturisitorul învață că „Hristos îl vedea pe diavolul încuibat în inima cărturarilor și fariseilor și l-a bătut cu smerenia crucii până când l-a biruit. Domnu-l, ca un Dumnezeu, cunoscând gândurile lui (ale diavolului), nu a urât pe fariseii puși la lucru de el (căci cum ar fi făcut-o, fiind prin fire bun) și, prin iubire și iertare față de ei, bătea pe cel ce lucra prin ei, adică pe diavolul, cu puterea smerită a crucii pe care s-a răstignit”⁴.

Domnul îl vedea pe diavolul încuibat în inimile fariseilor, pe ei nu-i ura, nici blestema, ci îi ierta cu bunătate, iar pe cel rău îl bătea cu puterea Sa dumnezeiască prin smerenia Crucii.

Ce a urmat, însă, după moartea Domnului pe Cruce, diavolul nu putea să știe și nici să creadă. Sfinții Părinți ai Bisericii ne deslușesc această mare taină când ne învață să rostim astfel: „În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul și pe scaun ai fost, Hristoase, cu Tatăl și cu Duhul, toate umplându-le, Cel ce ești necuprins”⁵.

¹ Matei 16, 18.

² Matei 4, 16.

³ Troparul Învierii.

⁴ Filocalia, vol. II, p. 8.

⁵ Tropar – Rânduiala Ceasurilor Sfintelor Paști.

Acceptând de bună voie moartea pe cruce, din smerenie și ascultare față de Tatăl și din iubire nemărginită față de oameni, Mântuitorul a primit să parcurgă întreaga dramă a umanității de la căderea în păcat până la răstignirea și moartea Sa.

Gustând paharul morții, în fața căruia s-a rugat Tatălui „Părintele Meu, de este cu putință, treacă de la Mine paharul acesta! Însă nu precum voiesc Eu, ci precum Tu voiești”⁶, Hristos a exprimat în rugăciunea Sa teama, drama și rugăciunea fiecărui om în fața morții, dar ca unul care a primit să fie într-o toate asemenea nouă, afară de păcat, și-a asumat în mod liber, inclusiv moartea, ca niciun om muritor să nu poată tăgădui pe Hristos-Dumnezeu, Cel de oameni iubitor, ci să mărturisească că „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună (dăruiască) pentru prietenii săi!”⁷.

Dragostea și iertarea Domnului nu s-au arătat doar celor de pe pământ, nu doar contemporanilor Săi, ci tuturor celor din veac adormiți. În răstimpul de vineri, de la Ceasul al șaselea, vreme în care Trupul Mântuitorului a fost așezat în mormânt de către Iosif și Nicodim, cu sufletul S-a pogorât la iad, acolo unde petreceau toți cei din veac adormiți, ținuți fiind ca într-o închisoare, unde lumina lui Dumnezeu nu pătrunsese niciodată, pentru că stăpânitorul aceluia loc se numește întunecat, iar împărăția lui este în întuneric. Cei morți din veac, Adam, Eva și toți urmașii lor, erau ținuți într-o robie plină de deznădejde care părea veșnică.

Acolo, unde era cea mai mare și grea suferință, S-a pogorât Hristos-Lumina lumii. De ce? Spre a le vesti eliberarea. Așa ne învață Sfântul Apostol Petru: „Omorât fiind cu trupul, dar viu făcut cu duhul, cu care S-a coborât și a propovăduit duhurilor ținute în închisoare”⁸.

Iată de ce cântăm cu bucurie în Noaptea Învierii-i: „Pogorātu-Te-ai întru cele mai de jos ale pământului și ai sfărâmat încuietorile cele veșnice care țineau pe cei legați, Hristoase...”⁹.

Ca să ne putem da seama măcar și pentru o clipă cât de cumplită era starea sufletelor strămoșilor, să ne amintim de cei din închisorile comuniste, aruncați acolo unii dintre ei pentru credința în Dumnezeu și iubirea de Neam și Țară. Care era cea mai cumplită pedeapsă la care erau supuși? Era izolarea pentru o vreme în celula neagră (întunecată). Un spațiu unde nu pătrundea lumin-a niciodată. Atât era de cumplită pedeapsa și de greu de suportat încât cei izolați acolo erau legați cu un lanț la mijlocul celulei spre a nu ajunge la pereți și, lovindu-se cu capul de aceștia, să se sinucidă. (Acest spațiu cumplit poate fi văzut la Memorialul victimelor comunismului din Sighet.)

Cei din iad aveau teama că izolarea și întuneric-ul vor fi veșnice și trăiau în mod tragic această stare din care numai Dumnezeu îi putea salva. De aceea, înainte de a se arăta apostolilor, mironosițelor femei și Maicii Sale – care a fost cea mai zdrobită la Răstignirea Fiului Său – și apoi la foarte mulți ucenici, Mântuitor-ul coboară la iad și zdrobește în mod năprasnic încuietorile și porțile iadului, năvălind cu lumin-a Sa dumnezeiască în împărăția întunecată a celui rău, care ținea în robie întreg neamul omenesc.

Cunoscând această pogorâre a Mântuitorului la iad, înțelegem de ce icoana Învierii, în erminia ortodoxă, nu îl prezintă pe Mântuitorul cu un trup athletic, ieșind din mormânt și ținând în mână un steag, ci zugrăvește marea biruință a Domnului asupra iadului, pe care îl desființează, călcând cu moartea Sa dumnezeiască pe moarte și ridicând de acolo cu mâinile Sale, dumnezeiește, pe Adam, pe Eva și pe toți strămoșii.

⁶ Matei 26, 39.

⁷ Ioan 15, 13.

⁸ I Petru 3, 18-19.

⁹ Slujba Învierii, Cântarea a VI-a.

Iubiți credincioși,

La marea iubire de oameni, pe care ne-a arătat-o Iisus Hristos, Mântuitorul lumii, luând asupra Sa povara păcatelor noastre și asumându-și osânda răstignirii pe cruce și moartea, spre a deschide din nou raiul întregului neam omenesc și a ne dăruia învierea și viața veșnică în Împărăția cea neînserată a Preasfintei Treimi, am răspuns și noi după puterile-e, credința și iubirea noastră, în timpul celor 40 de zile de post, printr-o răstignire liber asumată a trupului nostru, pe care l-am silit, după puteri, să urmeze sufletul și împreună pe Hristos, care poartă întotdeauna crucea înaintea noastră și în același timp ne ajută să purtăm propria noastră cruce fără să cântăm, așa cum Însuși a purtat-o.

Sfântul Prooroc Isaia, supranumit Evanghelistul Vechiu-lui Testament, proorocea cu 600 de ani înainte-a pătimirii Domnului care va fi atitudinea Fiul-ui Omului în fața crucii și răstignirii: „Chinuit a fost, dar S-a supus și nu și-a deschis gura Sa; ca un miel spre junghiere S-a adus și ca o oaie fără de glas înaintea celor ce o tund așa nu și-a deschis gura Sa”¹⁰.

Noi, creștinii, știm și credem că fără pătimire și răstignire, fără umilință și suferință nu există biruință. Iubire-a Domnului pentru noi a fost mai puternică decât teama de moarte, pentru că întotdeauna iubirea este mai tare decât moartea.

Iubirea noastră față de Hristos, Cel ce pentru noi a murit și a înviat a treia zi, am arătat-o cu evlavie, credință și recunoștință în vremea postului, prin mica și neînsemnata noastră răstignire, dar atât de bineplăcută lui Hristos. Am împușinat hrana trupului și am sporit hrana sufletului. Am mâncat mai puțin și ne-am rugat mai mult. Am așezat în locul urii, judecării și răzbunării, iubirea, iertarea, vederea propriilor noastre păcate prin întoarcerea spre sine și ne-am împăcat creștinește cu toți cei ce ne-au greșit, ca să primim și noi iertare de la Hristos.

Am urmat îndemnul din Slujba Învierii: „Să ne curățăm simțirile și să vedem pe Hristos strălucind, cu neapropiată lumină a Învierii și cântând cântare de biruință, luminat să-L auzim zicând bucurați-vă”¹¹.

Am cercetat pe frații și surorile noastre care sunt vremelnice pe pat de suferință, pe cei din închisori lipsiți de libertate și demnitate, am fost alături de cei singuri, neajutorați, nedreptățiți, abandonați, flămânzi, goi și fără adăpost. Aceste-a și multe alte fapte bune, pe care le-am făcut cu ajutorul și harul lui Dumnezeu, sunt veșmântul și lumina cu care ne-am împodobit sufletul, pregătindu-ne pentru Sfânta și Marea Înviere a Domnului.

Dacă am făcut așa, suntem pe calea spre împărăție. Dacă n-am făcut încă, să ne hotărâm, pentru că niciodată nu este prea târziu. Să ne pregătim așadar pentru întâlnirea cu Hristos cel Înviat. Întâlnirea cea de fiecare zi, când ne spune exact ce le-a spus apostolilor și femeilor mironosițe: Bucurați-vă... și nu vă temeți !”¹², aducându-le lor și nouă această veste bună: Nu mai sunteți robi ai celui rău, ci sunteți fiii ai lui Dumnezeu, sunteți liberi, folosiți-vă libertatea cu responsabilitate creștină spre a sfinți timpul în care trăiți și spațiul în care viețuiți.

În acest fel ne pregătim și pentru marea întâlnire cu Hristos-Domnul, când viețuirea noastră creștină va fi încununată de către Dreptul Judecător: „Iată vin curând și plata Mea este cu Mine ca să dau fiecăruia după cum este fapta lui”¹³.

Iubiți credincioși,

În anul care a trecut, a fost chemat la Dumnezeu părintele nostru Arhiepiscop Justinian, purtând povara celor 95 de ani de viață, dar și lumina pilduitoare a celor 75 de ani de slujire

¹⁰ Isaia 53, 7.

¹¹ Slujba Învierii, Cântarea I.

¹² Matei 28, 9.

¹³ Apocalipsă 22, 12.

sfântă ale Bisericii Ortodoxe și Neamului Românesc, icoana vieții, slujirii și jertfelniciei Înaltpreasfinției Sale ne rămâne una scumpă, vrednică de urmat, iar amintirea și pomenirea chipului blând și smerit al Înaltpreasfinției Sale va rămâne în inima noastră de-a pururi.

Prețuind moștenirea pe care ne-a lăsat-o, vom continu-a, în slujirea de succesori și întâistător al acestei eparhii, lucrarea pe care am împlinit-o 22 de ani împreună, spre a duce la bun sfârșit, cu ajutorul lui Dumnezeu, toate cele ce sunt de făcut în anii ce vor urma. Ne încre-dințăm, așadar, rugăciunilor slujitorilor sfințelor altare străbune, călugărilor din sfințele noastre mănăstiri și, nu în ultimul rând, mult iubitului popor al lui Dumnezeu, chemându-vă să slujim cu fidelitate și statornicie sfântă și dreapta noastră credință, neabătându-ne cu nici un preț de la păzirea acestei comori și să apărăm Țara, Biserica și Neamul de defăimare și de dezbinare, așa cum Însuși Dumnezeu ne poruncește.

Tot în anul care a trecut, în ziua de 11 august, Mântuitor-ul Iisus Hristos și Prea Sfânta Sa Maică ne-au ajutat să fixăm crucea pe cupola Catedralei Episcopale. La împlinirea acestui ideal ați contribuit cu dragostea și prisosul fraților voastre în fiecare an prin colecta de Rusalii, lucru pentru care vă suntem recunoscători, rugând pe Dumnezeu să vă răsplătească.

Iubiți credincioși,

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2017 ca „Anul omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și pictorilor bisericești” și „Anul comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului”. În lumina acestei hotărâri sinodale, ne vom ruga lui Dumnezeu cu credință și recunoștință pe parcursul întregului an, cinstind me-mori-a acestor martiri ai neamului și luând aminte cum și-au încheiat viața și în ce condiții și-au păstrat credința. Ei sunt pârga acestui neam, iar lumina credinței și vieții lor martirice ne va călăuzi în istorie spre a rămâne neam iubitor de Dumnezeu, într-o singură țară creștină și ortodoxă, unde să trăim în pace și bunăvoință cu toate celelalte neamuri, în familia noastră ortodoxă cu valorile ei sacre în care să crească frumos, lumino-s și armonios copiii – viitorul creștin al țării noastre, speranța Bisericii și a Neamului.

Să-L mărturisim, acum și în veci, pe Hristos-Dumnezeu Cel înviat din morți – Calea, Adevărul și Viața, Eliberatorul celor robiți, Ocrotitorul celor asupriți și nedreptățiți, Prietenul și Însoțitorul celor închiși – Salvatorul omenirii și Mântuitorul lumii.

Hristos a înviat !

Al vostru, al tuturor, de tot binele voitor
și împreună cu voi rugător pentru dobândirea
darului sfânt al mântuirii, învierii și vieții veșnice,

Episcopul Maramureșului și Sătmărilor